

BONDENS RETSFORHOLD

Bidrag til Belysning af Forholdet mellem Godsejer og Fæster
i sidste Halvdel af det 18. Aarhundrede

Af *Erik Hansen*. †

Om en Del Herregaarde er, gennem Overlevering fra Slægtled til Slægtled, bevaret Sagn om ond Behandling af Fæstere og Hovbønder. Dyrslægen og Folkemindesamleren P. Jensen, Kværndrup, har i „Svendborg Amt“s Aarsskrift for 1911 fortalt enkelte af disse Sagn om Herregaarden Krumstrup i Ryslinge Sogn. Det er Slægten Lange, der kom til Krumstrup 1751 og ejede den til 1761, samt Krigsraad Morten Møller, der købte Krumstrup 1767, og hans Søn, Mads Jørgen Møller, der overtog Gaarden 1782, som han 1791 solgte til Kammerjunker Knud Juell fra Valdemarslot, der i disse Sagn er omtalt som Bondeplagere.

En Del af de haarde Behandlinger var rettet imod en Enke paa Strarupgaard, Bodil Strarups, og skal efter Sagnet være udført af Brødrene Peder og Rasmus Lange. At Brødrene Lange har behandlet Bønderne haarde i mange Retninger, er sikkert nok; om dette er der fortalt i „Husmandsalmanakken“ for 1905 af nu afdøde Landsarkivar Holger Hansen. Derimod synes Langernes Forhold til Fæsteren af Strarupgaard ikke at være saa galt, som Sagnet meddeler, i hvert Fald har Bodil Strarups ikke været nogen sagesløs Person.

I Sunds-Gudme Herredsting, den 29. Januar 1756,¹ aflagde et Vidne, Anders Jensen af Gislev, sin Ed efter Loven at ville vidne sin Sandhed og forklarede da følgende: Efter en Klapjagt ca. 3 Uger i Forvejen vilde Peder Lange ind paa Strarupgaard for at tale med Niels Rasmussen om at levere sin Fourage; forinden havde Peder Lange skudt en Hund ude paa Marken noget fra Gærdet. Da Peder Lange kom ind i Forstuen, stod Niels Rasmussens Kone der og spurgte,

hvad han vilde; Monsieur Lange sagde, at han vilde ind og tale med Manden, hvorpaa Niels Rasmussens Kone sagde: „Hvad vil din Hund, din Knægt, din Skælm?“ og spyttede ham under Øjnene, tog et Kosteskift og sagde: „Kommer du herind, skal du faa al Verdens Ulykke!“ hvorpaa Mons. Lange sagde: „Jeg tror, hun er fuld.“ Vidnet forklarede, at han ikke kunde skønne rettere, end at hun var fuld, siden hun tiltalte sin Husbonds Søn saaledes. Og saa Vidnet ikke, ej heller hørte, at Mons. Lange talte eller gjorde noget usømmeligt, enten mod Mand, Kone eller nogen af Husets Folk.

Paa Spørgsmaalet, om Vidnet har set Lange slaa Niels Rasmussens Kone, svares, at han „kender intet dertil“.

Sagnet fortæller, at da Langerne ikke paa anden Maade kunde faa Bugt med Strarupgaardens Beboere og faa dem til at forlade Gaarden, benyttede de et ondsksfuldt Kneb, der før skal være anvendt, idet de beskyldte Bodil Strarups for Skovtyveri ved en Nat at køre et Læs Egetræ fra deres Skov og lægge det uden for Bodil Strarups Port. Næste Morgen stillede saa Krumstrups Ladefoged i Strarupgaarden og spurgte Bodil, hvor disse Træer var fældet, hvortil Enken svarede som sandt var, at hun ikke vidste, hvor Træerne var kommet fra, og at hun var uskyldig i Brændelæssets Nærværelse.

Men Ladefogden kunde sige hende, hvor Træerne var hentet. Han havde i Skoven maalt Træstubbene, og Maalene passede nøje paa Rodenden af de Træer, der var kommen til at ligge ved Strarupgaardens Port.

Videre fortæller Sagnet, at Langerne nu anklagede Bodil Strarup for ulovlig Skovhugst, og der blev Retssag ud af det, men her kunde Bodil ikke klare sig, bl. a. paa Grund af de falske Vidner, som Langerne betjente sig af. Hun vidste nu ingen anden Udvej end at søge Kongen og drog den lange Vej til København for personligt at tale sin Sag; dette lykkedes saa vel, at Langerne blev dømt for deres onde Fremfærd, og Bodil Strarups fik Fred for dem.

Saa vidt det omtalte Sagn. Ved at undersøge Krumstrups Skifteprotokol, Fynbo Landstings Domprotokol fra 1749—1764 samt Sunds-

Gudme Herreders Justitsprotokol fra 1760—71 er jeg kommet til følgende angaaende Strarupgaardens Beboere i Forhold til deres Herskab.

Den 8. Januar 1731² afholdtes af Krumstrups Foged, Bagger, Skifte efter afgangne Rasmus Nielsen i Gaarden Strarup kaldet. Sønnen, Niels Rasmussen, er 28 Aar gl. og beboer nu Gaarden. Det anføres, at 1728 er Gaarden fuldstændig nedbrændt tillige med en stor Del Kvæg og Bæster. Det næste Skifte paa Strarupgaard finder Sted den 8. Maj 1764,³ da Hans Bendixen fra Løjtved indfinder sig i Strarupgaard „for at erfare, om det var, som han havde spurgt, at Niels Rasmussen samme Sted skulde være død, siden ingen ham sligt til denne Dag havde bekendtgjort“. — Niels Rasmussen var død den 22. April.

Enken blev spurgt, om der var sket nogen betydelig Forandring med Gaarden, siden Sekvestrationen*) skete. Om denne Forretning har jeg ikke fundet mere, end at den maa være foretaget en Tid før end dette Skifte, som Følge af at en Del af Gaardens Bygninger var faldet ned. Paa Forespørgsel om Enken havde rede Penge, svarede hun, at hun havde mange Penge, dog ej mere end 4 Rdl. Til Spørgsmaalet, om der var Korn af Rug, Byg og Havre til Sæde- og Æde-Korn i Huset Stervboet tilhørende, svarede hun, at der ud over „Sæde- og Æde-Korn“ fandtes 12 Skpr. Boghvede. 3 Egekister foregav Enken ikke at kunne aabne, da hendes Søn, Knud Nielsen, var gaaet at bede deres Venner til Begravelse, og han havde Nøglerne hos sig. Dette skete jo den 8. Maj, og efter Gislev Kirkebog blev Niels Rasmussen begravet den første Søndag efter Paaske (den 29. April) 1764, 62 Aar gammel.

Den 21. Maj indfandt Bendixen sig igen i Strarupgaard sammen med to Vidner, Jørgen Jørgensen og Hans Christensen af Lørup, for i Følge Loven den Dag, som var 30. Dagen efter Niels Rasmussens Død, at foretage Registrering og Vurdering. Til Stede var Enken med Sønnen, Knud Nielsen, og Datteren, Bodil Nielsdatter.

*) Beslaglæggelse til Forvaring under Retssag, Arrest paa større Formuekompleks, Eksekution (Red. Note).

Der følger saa en Fortegnelse over, hvad der fandtes, saavel i Stuehus som i Laderne. En Del af Besætningen foregav Enken at tilhøre andre, bl. a. skulde 2 Faar og 2 Lam tilhøre Degnen i Gislev, 4 Bistader skulde tilhøre Peder Smed i Sandager, men var til Halvdel saa vidt Frugten angaar.*)

Først den 15. Februar 1765 blev Skiftet sluttet, idet flere Sager, der var løbende mellem Krumstrups Ejer og Beboerne af Strarupgaard, skulde afgøres ved Herredstinget.

Den daværende Ejer var Agent v. Westen, der i Forvejen ejede Løjtved; han købte 1761 Krumstrup ved Auktion efter Mikkel Langes Enke, og 1767 solgte han den til Morten Møller.

Nu er det interessant at se, hvorledes Sagnet fastlægger den haarde Fremfærd mod Enken til at være sket i Langernes Tid, medens v. Westen ikke i Overleveringen er husket. Han var ellers ikke saa blid i Behandlingen af Bønderne. 1765⁴ henlagde han 5 af Krumstrups Bønder i Sandager til at gøre Hoveri til Løjtved, da han manglede Hovbønder til denne Gaard. Disse Bønder havde til Krumstrup kun godt en Fjerdingsvej, medens Løjtved ligger over syv Fjerdingsvej fra Sandager. Bønderne fandt sig i dette i Agentens og hans Søns Tid, men da Gaarden gik over til tredje Mand, nægtede de rent ud at forrette dette Hoveri, men tilbød at betale 20 Rdl. aarlig, det var 12 Rdl. 4 Mk. for Hovning og 7 Rdl. 2 Mk. for Landgilde; at Bønderne har faaet deres Vilje, ses af en Jordebog over Løjtved af 14. Marts 1775, her staar de opført for Hovnings- og Landgildepeng 20 Rdl. for hver.

Den 5. April 1767⁵ besværer Sognepræsten i Gislev, Villads Krebs, sig over at maatte nøjes med, at hans Kvægtiende og Paaskerente tildels er formindsket eller er helt udebleven af den under Krumstrup hørende Strarupgaard.

Agenten svarede, at Hr. Krebs ej manglede andet, end at Agenten i nogle Aar alt for meget havde set igennem Fingre med Præstens egenraadige Adfærd med Hovningstilsigelserne til Agentens Bønder,

*) d. v. s. Udbyttet skulde deles ligeligt mellem de to Parter.

og Præsten havde faaet, hvad han tilkom, bl. a. Offer af Strarupgaardens Beboere, da den endnu var beboet.

Den 7. Juli 1763⁶ er ved Gudme Herredsting afsagt Dom i en Sag, som af Agent v. Westen var anlagt mod hans egen Bonde, Niels Rasmussen i Strarup, anlangende Bondens Heste og Vogn med 1 Læs „Ege Grene“.

Først i November Maaned 1762 havde Krumstrups Skytte truffet Niels Rasmussens Søn, Knud Nielsen, i en af Strarupgaardens Løkker, „Kioldarmen“ kaldet, hvor han havde hugget et Læs „Ege Grene“. I Henhold til Skovforordningen blev Heste og Vogn samt Grenene ført til Krumstrup. Niels Rasmussen blev ved to Mænd tilsagt til at møde ved Vurderingen af Køretøjet, men sendte i Stedet sin Kone, der under Foregivende af, at de skulde have Rugsæden lagt, indstændig udbad sig hos Fogden Bendixen at faa Heste og Vogn udlaant, med Løfte paa Mandens Vegne at være Ridefogden ansvarlig dertil, i Fald hun ikke ved Herskabets Ankomst fik Sagen afgjort. Det hedder videre, at i April 1763 var udsendt tvende Mænd til Bonden for at æske Heste og Vogn tilbage eller Vurderingssummen derfor. Niels Rasmussen laa i Sengen, men Konen svarede, at de ikke kunde miste (undvære) Hestene og ikke betalte noget, førend de først saa Dom derfor.

I Dommen hedder det: Niels Rasmussen i Strarup bør, i Følge Forordningen af 26. Januar 1733, have de optagne Heste og Vogn forbrudt og udlevere samme til sin Husbond, Agent v. Westen, i samme Stand, som de ham blev udlaant den 11. November 1762, eller i desden Mangel betale derfor Taksationssummen 27 Rdl. 4 Mk., og for Grenene efter Forordningen 3 Rdl., ligeledes i denne Processes Bekostning 4 Rdl. og til Justitskassen saa meget, som Dommen og Seglet koster, med 5 Mk. 4 Sk.

Samme Dato⁶ faldt ved Herredstinget Dom i en Sag om Skovhugst imellem Niels Rasmussen og v. Westen; her dømmes Niels Rasmussen til at betale for „tvende Esker“ (Ask), den ene over, den anden under 1 Kvarter tyk, 9 Rdl. inden 15 Dage.

Dommen om de optagne Heste og Vogn blev af Niels Rasmussen indanket for Fynbo Landsting, og der faldt Dommen den 21. December 1763,⁷ hvori det hedder, „at da det ej i ringeste Maade er bevist, at Bonden forud haver været bevidst om dette hans Søns ulovlige Foretagende, mindre dertil givet ham Befaling og Tilladelse . . . fandt Retten lovligest og billigst at frifinde Fæstebonden Niels Rasmussen for Agent v. Westens Tiltale, og saaledes bør den indstævnte Sunds-Gudme Herreders Tings Dom af 7. Juli sidstleden forandret og paa-kendt at være“.

Den 30. August 1764⁸ er ved Sunds-Gudme Herreder afsagt Dom i en Sag om Skovhugst, anlagt af Agent v. Westen imod Niels Rasmussen i Strarupgaard, og hvori denne søges for en Del, paa sit i Fæste havende Skovmaal, afhuggede Ege og Bøge samt for Gaardens Brøstfældighed.

Der er den 25. og 26. Februar holdt Synsforretning over Skoven, og i Følge denne skal der paa Grunden findes over 500 unge og gamle „Egestabbe“ og nogle „Avnbøgestabbe“ samt henved 60 større Ege og 6 Bøge, hvoraf en Del Grene var borttoppede, og dernæst over Gaardens Brøstfældighed en Mangel af 21 Rdl. 4 Mk. 8 Sk.

Dette Syns Tingsvidner har givet Anledning til Disput i Henseende til Formaliteten og blev indstævnet for Landstinget og der konfirmeret. Enken har inden Retten begæret Udmeldelse til et Oversyn, der er holdt paa Stedet den 9. Maj 1764, og Oversynsmændene har enstemmigt forklaret, at de omtalte „Staber“ ikke duede til andet end Gærdsel og ikke kunde være brugelige til Opfredning, men er som paa saa mange andre Bønders Skovparter.

v. Westen paastaar Enken dømt til at betale for hvert „Ege Træ“ lidet eller stort 10 Rdl. og for de andre Sorter efter Loven og Skovforordningen, saa vel som Omkostningerne ved Processen, og endelig have sit Fæste forbrudt.

Med Hensyn til den af hende og hendes Mand brugte Frihed til at hugge „Gærdsel-Skoven“, henholder Enken sig til en Voldgiftsdom af 9. Juni 1759 imellem Krumstrups forrige Ejer og Beboerne af Stra-

rupgaarden. Denne Dom bemyndiger hende dertil, saa hun mener ikke at have forset sig, hvad dette angaar, lige saa lidt som hun mener at være ansvarlig for den Overskov, hun sigtes for at have hugget, saa længe hun ikke overbevises derom, og hun paastaar derfor at frifindes for Citantens Tiltale og at nyde Processens Omkostninger skadesløs, med videre Mulker.

I Dommen hedder det, „at da Niels Rasmussens Enke i Henseende til den af Hr. Agent v. Westen gjorte Beskyldning og derefter imod hende lagde Sag for Skovhugst, paa de af hende i Fæste havende Skovmaal, ikke er overbevist at have handlet imod den fremlagde Voldgiftsdom, saa kan jeg ikke følge Citantens Paastand, men Niels Rasmussens Enke frikendes alt for hans Tiltale; og hvad hans Paastand over hende i Henseende til Gaardens Brøstfældighed angaar, da siden det befindes, at Hr. Agenten ved en nyere Sag af 15. December 1763 har kontinueret dette Syn og formeret samme fra 21 Rdl. 4 Mk. 8 Sk. til 38 Rdl. 3 Mk. 4 Sk., for hvilken Brøstfældighed Enken har stillet Retten antagelig Kaution, at sammè endnu i Sommer skulde blive repareret, og de bemeldte Penge derpaa anvendte, følgelig Citanten begærte den tillige med andre Poster under samme Sag paa dømt, saa kommer den og der under Paakendelse.“

Samme Dato⁸ afsagdes Dom i Sag om Gaardens Brøstfældighed ansat til 38 Rdl. 3 Mk. 4 Sk., endvidere for et Gærde, som Niels Rasmussen har nedlagt, 44 Rdl., resterende Skatter for 1763 22 Rdl. 2 Mk. 13 Sk. Hele Fordringen er paa 317 Rdl. 5 Mk. 1 Sk., og foruden det nævnte bestaar Fordringen i manglende Besætning og Forraad af Sædekorn. Der ud over søges Enken — Manden er død under Sagen — til at betale Processens Omkostninger samt have sit Fæste forbrudt, eller i vidrigt Fald for det manglende at lide paa Kroppen med Fæstningsarbejde.

I Dommen hedder det bl. a., „at Niels Rasmussens Enke bør i Stand sætte sin i Fæste havende Gaard, saaledes som upartiske Synsmænd kan skønne og synes det forsvarligt at være, og at de 38 Rdl. 3 Mk. 4 Sk. derpaa er anvendt, alt inden 14 Dage efter næst tilstun-

dende Mikkelsdag under sit Gaardfæstes Fortabelse til Citanten. Saa længe Enken forsvarlig dyrker og vedligeholder sin Gaard, kan hun ikke tiltales for Besætningen, hvilken hun først bliver pligtig at sætte i saadan Stand, som den enten er imodtagen eller ved upartiske Mænd bør at være, naar hun en Gang forlader Gaarden.

Gærdet ang. da bør Enken til næst kommende 1. Maj 1765 hegne samme, om hun saa længe vedbliver Gaarden, men i vidrig Fald ved Fratrædelse betale derfor 44 Rdl. Enken har i Retten deponeret de resterende Skatter, saa der kan de af Citanten modtages.

I Omkostninger betaler Enken til Citanten 16 Rdl. inden 15 Dage fra denne Doms lovlige Forkyndelse, samt til Justitskassen 5 Mk. 4 Sk.“

Desuden var den passerede Sekvestrationsforretning af Agenten den 7. December 1763 indstævnet til Konfirmation, og samme blev her paakendt.

Endelig dømmes Enken samme Dag, i Henhold til en Stævning imod hende af Agenten, at betale for resterende Skatter ialt 13 Rdl. 3 Mk. 4½ Sk. samt Omkostninger 3 Rdl., alt inden 15 Dage, samt til Justitskassen saa meget, som Dommen og Seglet koster, med 5 Mk. 4 Sk.

Skiftet blev saa sluttet den 15. Februar 1765, og derom hedder det i Skifteprotokollen: „Anno 1765 den 15. Februar mødte vi underskrevne for at slutte og tilendebringe det efter afgangne Niels Rasmussen i Strarupgaard begyndte Skifte. Siden alle Sagerne imellem Herskabet og Enken nu vare paadømte, og man af deres Udfald tydelig erfarede Enkens og Boets Tilstand, hvilken var saa slet, at Herskabet, efter den passerede Sekvestration og skete Indførsel samt 8 Domme, afsagte under Sunds-Gudme Herreders Ret, beholdt alle Boets Effekter i Afdrag paa Gælden, endda faaet til Gode hos Enken et Hundrede og fyrretyve Rigsdaler, som hun og deklarerede ikke at kunne betale, men vilde med god Vilje kvittere Gaarden. Altsaa ses klarlig, at naar en saa lovlig og prioriteret Gæld ikke kan blive betalt, der da meget mindre kan blive noget at arve, og da ingen noget

videre havde at tilføje, blev dette Skifte saaledes sluttet og tilendebragt.

Datum Stervboet ut supra. H. Bendixen, Hans Christensen, J. J. S. Flych, Bodil Knudsdatter, Knud Nielsen.“

Sagnet fortalte, at Enken var anklaget for ulovlig Skovhugst, og ved Kongens Hjælp fik Lov at blive ved Gaarden, men nu viser Skiftets Afslutning, at den økonomiske Stilling er saa slet, at Boet ikke kan betale Gælden, men Enken erklærer sig villig til at afstaa Gaarden. I tre Sager om ulovlig Skovhugst frikendes Enken eller Manden for de to, den ene ved Herredstinget, og den anden ved Appel til Landstinget. Kun i een Sag, den om de to „Esker“ dømmes Niels Rasmussen til at betale efter Skovforordningen.

Niels Rasmussens Appel til Landstinget tyder heller ikke paa, at han har været, eller følt sig, forkuet eller undertrykt, men tværtimod har han forstaaet at hævde sig og værne sine Rettigheder.

Forknyt har Bodil Strarups nok heller ikke været, det viser hendes Færd over for Ridefogden, da hun 11. November 1762 fik Køretøjet udleveret, ligesom hun synes meget besværlig ved Boets Behandling til Skifte efter Mandens Død.

Maaske har Bodil Strarups senere søgt Kongen; thi i den ældste Landvæsenskommissionsprotokol for Nyborg Amt,⁹ findes en Udtalelse, i Anledning af at Bodil Strarup havde indgivet en skriftlig Forestilling dat. 7. Oktober 1769. Denne Udtalelse maa være forfattet af Herredsfogden i Sunds-Gudme Herreder, Adrian Bekker, og det hedder bl. a.: „Derfor havde bemeldte Bodil Strarup, efter min underdanige Tanke, gjort bedre straks at søge sin forment Ret ved Ober Retten eller at indfly til Majestæten om allernaadigst Undsætning førend nu, da Strarups Jorder var saaledes forandrede, dels til Hovedgaarden, dels henlagt til Sandager, Bøndergodset er kommen i anden Mands Værge, Agenten fraværende, boende paa Falster i en anden Provins, og følgelig er vanskeligere at udlede de skjulte Aarsager til den paaklagde Omgang mod hende.“

Videre hedder det i Udtalelsen, „at det er bekendt, at Bodil Strarup og hendes Mand var Elskere af Processer og har vundet anseelige Penge derved.“ Senere hedder det, „at de besad en af de bedste Gaarde i Amtet for 20 Rdl. aarlig uden Hoveri, og havde de anvendt de ved Processen 1759 vundne 600 Rdl. til Nytte, saa synes det, at de fra medio Juni 1759 til ultimo December 1762 uden Processer burde at have avanceret saa meget, at Agenten ikke skulde aarsages at søge dem ved Retten for Restance, Skov Hug, Gaardfæl etc. i Begyndelsen af Aaret 1763.“

Hr. Bekker mener dog, at v. Westen nok kunde have vist en mildere Færd imod Bodil Strarup, der nu er en gammel, næsten udlevet Kone, idet Agenten dog synes at have brugt alle mulige Hjælpemidler for at faa Enken fra Gaarden, ved at give hende frit Ophold „og en billig Undsætning af lidet Korn og Fødevarer til Livets Ophold“ enten paa Godset eller andet Sted, idet han har vist sig noget haard imod Enken og hendes Børn, da han ved hendes Afgang forbedrede sin Hovedgaard, førend han solgte den, og Enken som Følge deraf vel har erstattet den Gæld, hun var i til Agenten.

* * *

Det maa vel siges at fremgaa af foranstaaende, at de Vilkaarligheder, som det har været en meget almindelig Antagelse, at Bonden var udsat for under Stavnsbaandet, ikke har været i den Grad, som Overleveringen vil vide; de Hovedgaarde og Ejere af disse, som er Genstand for de omtalte Sagn, maa dog have været af de værste. Det viser sig, at retsløs har Bonden ikke været, han kunde roligt indlade sin Sag for Domstolene, der nok skulde vide at gøre Ret og Skel til begge Sider. Restancer af Skatter og Landgilde samt Misligholdelse af sin Fæstegaard kunde nok sætte Bonden fra Gaarden, men der skulde dog Dom derfor. Med Hensyn til Besiddelsen af Gaarden var Fortidens Bonde den frie Mand saavel som Nutidens Bonde. Forpligtelserne, der skulde opfyldes, var, om ikke i alle Tilfælde saa dog

i de fleste, frivilligt indgaaet, og Bonden af i Dag kender nok ogsaa, hvad der følger, hvis han ikke kan opfylde de Pligter, han har paa-
taget sig.

HENVISNINGER

1) Tingbog for Sunds-Gudme Herreder 1746—60, S. 424. — 2) Krumstrup Skifteprotokol 1726—90, S. 8. — 3) Krumstrup Skifteprotokol 1726—90, S. 401. — 4) Rasmussen Søkilde i Saml. til Fyens Hist. og Topogr. IX, S. 336. — 5) Fynbo Landstings Skøde- og Pantebøger, Bind 19, S. 596. — 6) Sunds-Gudme Herreders Justitsprotokol 1760—71, S. 124. — 7) Fynbo Landstings Domprotokol 1749—64, S. 505. — 8) Sunds-Gudme Herreders Justitsprotokol 1760—71, S. 192. — 9) Nyborg Amts ældste Landvæsenkomm.s Protokol, S. 54.

* * *

Forfatteren af ovenstaaende Artikel, Forpagter *Erik Hansen*, Sandager i Gislev Sogn, døde den 31. Juli 1944, kun 48 Aar gl.

Erik Frederik Hansen blev født i Frørup Sogn den 11. Juli 1896 som Søn af Husmand og Væver Hans Hansen og Hustru Lavrence Christine Rasmussen. Forældrene hørte til Ryslinge Valgmenighed, i hvis Kirke Drengen ogsaa blev døbt.

Erik Hansen var en dygtig og anset Landmand, men hans Interesser rakte videre. Trods sit beskedne og tilbageholdende Væsen blev han indvalgt i Gislev Sogneraad og Menighedsraad. Især var han stærkt historisk interesseret og læste meget, og efterhaanden samlede han sig om Studiet af Gislev Sogns Historie. Han lærte at gaa til de utrykte Kilder; de stedlige Arkiver (Sogneraadets og Præstegaardens samt Herregaardenes) studerede han ivrigt, og han blev en hyppig og flittig Gæst i Landsarkivet i Odense. En Frugt af disse Studier er den her offentliggjorte Artikel, der vidner om, at Erik Hansen havde Blik for Problemerne, og om hans fordomsfrie Syn paa ældre Tidens Samfundsforhold. Der er ingen Tvivl om, at Erik Hansen havde Betingelser for at skrive en god Sognehistorie. Hans historiske Interesser gav sig ogsaa Udtryk derved, at han skaffede Historisk Samfund mange nye Medlemmer.

Paa Aarsmødet 1943 blev han indvalgt i Repræsentantskabet, men kort efter tog Sygdommen (en ondartet Blodsygdom, som han havde lidt af i en Aarrække) Overhaand, og han kom ikke til at deltage i noget Repræsentantmøde.

Erik Hansen vil blive savnet baade i Historisk Samfund og i Landsarkivet.

H. H.